



ירושלים, י"ג בשבט התשע"א  
18 בינואר 2011  
חוזר מס' הד-11 (3)

אל: הממונים על ההדרכה במשרדי הממשלה וביחידות הסמך

שלום רב,

## הנדון: עדכונים שוטפים - חוזר מספר 23

להלן עדכונים והבהרות המתייחסים לנושאים שונים בתחום מדיניות ההדרכה וההשכלה בשירות המדינה:

### 1. יום היעדרות בשכר לצורך לימודי "הכשרה" או "השתלמות"

הוראות התקשי"ר בסעיף 51.112 קובעות כי "הכשרה" היא הכשרה מקצועית המוגדרת על-ידי המעסיק כחיונית למילוי תפקידו של העובד (או תפקיד אותו מיועד העובד למלא), כמתחייב מדרישת המשרה ובהתאם למסלול הקידום של העובד על-פי הוראות התקשי"ר.

"השתלמות" מוגדרת כשיפור הרמה המקצועית והשלמת מיומנויות למי שמאומן בהן כבר; עדכון בתחומים ובנושאים שחלו בהם שינויים וחידושים, השלמת ידיעות והרחבתן בתחומים ובנושאים שיש בהם כדי להעלות את רמתו המקצועית של העובד למילוי תפקידו, כולל לימוד שפות זרות.

הוראות התקשי"ר בסעיפים 51.35 ו- 51.36 גם קובעות את התנאים ואת הכללים למתן אישור לימודים במקרים אלו.

לאור פניות מן המשרדים בנוגע לאישור יום לימודים מלא בפעולות מסוג זה, נבקש להבהיר כי עובד אשר אישר המשרד את השתתפותו בפעילות הדרכה מסוג "הכשרה" או "השתלמות" כולל במסגרת ימי ההשתלמות בשכר (פרק 51.7 בתקשי"ר), ואשר מסגרת הלימודים כללה 7 שעות ברוטו לפחות, ניתן יהיה לאשר לו יום היעדרות מלא לצורך לימודים אלו.

הנחיה זו אינה כוללת פעולות הדרכה הנערכות במשרד בו מועסק העובד דרך שיגרה.

לדוגמא: עובד המשתתף בפעולת הדרכה כאמור, אשר החלה בשעה 8.30 בבוקר והסתיימה בשעה 15.30 (מסגרת זו כוללת גם את ההפסקות בין השיעורים), יחשב לו מסגרת לימודים זו כיום היעדרות מלא לצורך הדרכה. כך גם לגבי עובד במשרדים בהם נהוג שעות עבודה גמיש, ואשר השתתף בהדרכה בין השעות 11.00 בבוקר ועד 18.00.

עובד אשר החל את עבודתו במשרד ביום בו נערכה פעולת ההדרכה, ורק לאחר מכן יצא ללמוד במסגרת "הכשרה" או "השתלמות" או אשר חזר לעבוד במשרד לאחר סיום הלימודים, יחשבו שעות העבודה ביום זה משעת תחילת העבודה במשרד או משעת היציאה למקום ההשתלמות ועד לסיום העבודה או סיום ההשתלמות.

### לדוגמא:

- עובד אשר הגיע לעבודה בשעה 7.30 ויצא בשעה 9.30 לפעולת ההדרכה המתקיימת בין השעות 10.00 - 17.00, יחושבו לו שעות ההיעדרות כדלקמן: השעות 7.30-16.00 - כשעות תקן, והשעה 16.00 – 17.00 כשעה נוספת בשיעור של 125%.
- עובד אחר אשר השתתף בפעולת הדרכה זו ואשר יצא מביתו בשעה 9.00 בבוקר (על מנת להגיע להשתלמות אשר החלה כאמור בשעה 10.00 - הדבר תלוי כמובן במרחק שבין ביתו של העובד למקום ההשתלמות וזמן הנסיעה הסביר למקום ההשתלמות), ואשר חזר לעבודה לאחר תום ההשתלמות ועבד עד השעה 20.00, תחשבה לו השעות כדלקמן: מהשעה 9.00 ועד 17.00 - כשעות תקן, מהשעה 17.00 ועד 20.00 כשעות נוספות (17.00-19.00) בשיעור של 125%, ו 19.00 - 20.00 בשיעור של 150%.
- עובד אשר החל את עבודתו במשרד בשעה 7.30 ויצא בשעה 9.30 לפעולת הדרכה המתקיימת בין השעות 10.00 - 17.00, וחזר לעבוד בסיום אותה ההשתלמות בשעה 17.00 ועבד עד השעה 20.00. יחושבו לו שעות ההיעדרות כדלקמן: השעות 7.30-16.00 - כשעות תקן, השעות 16.00 – 20.00, כ- 4 שעות נוספות (השתיים הראשונות בשיעור של 125% והשתיים האחרונות בשיעור של 150%).

## 2. סמינרים וכנסים מקצועיים הכוללים בתוכם את יום השבת בתחילתם, בסופם או במהלכם

הוראות התקש"יר בסעיף 51.751 (א) 1. הדנות בימי השתלמות בשכר ("הימים ההסכמיים"), קובעות כי ימי ההשתתפות בפעולת הדרכה (המנוכים) ממכסת ימי ההשתלמות בשכר העומדים לזכות העובד) יחושבו לפי ימים קלנדריים, לרבות שבתות וחגים שחלו במהלך ההשתלמות, אלא אם חלו ביום הראשון או האחרון של ההשתלמות.

לאור חשיבה מחודשת שערכנו בנושא זה, בתיאום עם אגף הממונה על השכר באוצר ועם אגף תכנון ובקרה בנש"מ, ובמטרה לסייע לעובדים המשתתפים בסמינרים בסופי שבוע, החלטנו כי בסמינרים הכוללים בתוכם את יום השבת בתחילתם, בסופם או אף במהלכם לא ינוכה יום השבת ממכסת ימי ההשתלמות בשכר העומדים לזכות העובד, וכמו כן לא תהיה חובה לקיים הרצאות במהלך יום השבת.

כל זאת בכפוף לאמור בחוזרנו "עדכונים שוטפים מספר 19" הקובע כי ניתן לאשר לעובדים השתתפות בסמינרים ובכנסים ובתנאים הבאים:

- א. תוכנית הכנס או הסמינר כוללים בסמינר בן 4 ימים, לפחות 9 הרצאות, סדנאות וכד' בנות שעה וחצי לפחות כל אחת (בין 18-20 שעות לימוד אקדמיות) המתפרסות על פני ארבעת הימים.
- ב. בסמינרים הכוללים מספר קטן יותר של ימים, מספר ההרצאות בסמינר תהינה ביחס ישר למספר ההרצאות הנדרשות בכנס בן ארבעת הימים. לדוגמא: בסמינר בן 3 ימים, תתקיימנה לפחות 7 הרצאות - בין 14-16 שעות לימוד אקדמיות.

לאור זאת, בסמינרים הנמשכים 4 ימים ושבמהלכם גם יום שבת, יש לקיים את מספר ההרצאות המינימלי הנדרש לסמינר בן 3 ימים כאמור לעיל, ולא לנכות את יום השבת ממכסת ימי ההשתלמות בשכר, קרי, לנכות 3 ימים בלבד מהימים ההסכמיים העומדים לזכות העובד, וזאת למרות שהסמינר מתפרס למעשה על פני 4 ימים (הכוללים בתוכם את יום השבת).

## 3. השתלמות בחו"ל – הכרה לצורך גמול השתלמות - אישור וועדת ההשתלמות המרכזית

במסגרת כללי הגמול בדירוגים האקדמיים (מח"ר, מהנדסים וכד') נקבע כי ניתן לאשר השתלמויות אינדיבידואליות בחו"ל בשני תנאים מצטברים:

א. ההשתלמות הינה במסגרת לימודית הנערכת על ידי גורם לימודי ומוסדי מוכר אחד.

ב. השתלמות אשר אושרה על-ידי וועדת ההשתלמות המרכזית בנש"מ. זאת, בכפוף להנחיות האצלת הסמכויות למשרדים בנושא השתלמויות בחו"ל.

**כלומר:** במקרים בהם הסמכות לאישור השתלמות בחו"ל הינה בסמכות המנהל הכללי של המשרד או מנהל יחידת הסמך (כאשר תקופת ההשתלמות בחו"ל אינה עולה על 30 יום, ובתנאי שעלות ההשתלמות אינה עולה על \$3,000 לכל התקופה, לא כולל כרטיס טיסה, מס נמל וביטוח - ראו סעיף 51.249 להוראות התקשי"ר), אין צורך באישור נוסף של וועדת ההשתלמות המרכזית בנציבות שירות המדינה, לעניין אישור ההשתלמות לצורך גמול השתלמות, ודי באישור המנהל הכללי של המשרד/מנהל יחידת הסמך.

במקרים בהם הסמכות לאישור לימודים בחו"ל היא של וועדת ההשתלמות המרכזית (פרטים בנושא זה בסעיף 51.249), לא תאושר ההשתלמות לצורך גמול השתלמות, אלא אם אישרה אותה וועדת ההשתלמות המרכזית בנציבות שירות המדינה.

#### 4. שילוב עובדים עם מוגבלויות בפעולות הדרכה ורווחה

הוראות התקשי"ר בסעיף 35.222 קובעות כי "עובד המצהיר שהוא אדם עם מוגבלות, ומציג תעודות מוסמכות המעידות כל כך כאמור בפסקה 35.241, זכאי לקבל מאת המשרד בו הוא מועסק התאמה סבירה הנדרשת מחמת מוגבלותו, על-מנת לאפשר לו לבצע את תפקידו או לתפקד במקום עבודתו".

אבקש להסב את תשומת ליבכם לכך, שסעיף זה חל גם על פעולות הדרכה ורווחה הנערכות במסגרת המשרד והמיועדות לעובדי המשרד, ובכללם כנסים למטרות הדרכה, רווחה וגיבוש חברתי, ימי עיון, ימי גיבוש, סיורים מקצועיים וכד'.

אבקש להפנות את תשומת ליבכם לכך שבחוזרנו עדכונים שוטפים - חוזר מספר 7, המתייחס לכנסים משרדיים למטרות הדרכה, רווחה וגיבוש חברתי, קבענו בסעיף ד.7. כדלקמן:

"במקרים מיוחדים וחריגים בהם סבור המשרד כי נדרשת השתתפות של מלווה/ בן משפחה לעובד המשתתף בפעילות שבנדון, בשל סיבות רפואיות/משפחתיות או אחרות, ובלעדיה לא יוכל העובד להשתתף בפעילות זו, רשאי המשרד לאשר השתתפות של מלווה/בן משפחה וזאת לאחר התייעצות עם גורמי ההדרכה והרווחה במשרד, ובתנאי שקיים כיסוי ביטוחי הולם להשתתפות המלווה בכנס".

**מימון** המלווה / בן המשפחה, מתקציב המשרד, נתון אף הוא לשיקול דעת המשרד, על-פי נסיבותיו של כל מקרה.

#### 5. המשכורת הקובעת לתשלום קיצבת פנסיה - זכאות לגמול מינהל

הסכם גמול המינהל קובע את תאריכי הזכאות ליציאה להשתלמות מינהל ואת תאריכי הזכאות לקבלת תשלום גמול מינהל (ראו פירוט התאריכים הקובעים בחוזרנו מס' הד-10 (9) מיום 2 בפברואר 2010).

בחוזר זה **הודגש** כי הזכאות לגמול מינהל, מותנית בכך **שבתאריך הקובע לזכאות** על פי ההסכם, בכל שלב, יהיה העובד במעמד של עובד "פעיל" ולא לאחר שפרש מן השירות לגמלאות.

לאור זאת, עובדים אשר פרשו לגמלאות **בטרם** הגיע מועד **הזכאות** לתשלום גמול מינהל בכל אחד משלבי הגמול, **לא יהיו זכאים** לגמול מינהל בשלב הרלוונטי, אף אם סיימו את לימודיהם לשלב זה בטרם פרשו לגמלאות.

בנושא זה נבקש **לחזור ולהבהיר** כי עובד אשר זכאי לפנסיה תקציבית, **משכורתו הקובעת** לתשלום קצבת הפנסיה תחושב בהתאם **לנתוני השכר שקיבל ערב פרישתו**, וזאת בהתאם לסעיף 8 לחוק שירות המדינה (גמלאות) המגדיר מהי **המשכורת הקובעת** כדלקמן:

**"לגבי אדם פלוני בזמן פלוני - שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לעובד שדרגתו כדרגה שהייתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות..."**

להלן דוגמא הממחישה נושא זה:

עובד שאמור לפרוש לפנסיה, בפרישת גיל בתאריך **31.3.2011**, זכאי לתשלום קצבה בתחולה מתאריך **1.4.2011**. עובד זה יקבל את תשלום **קצבתו הראשונה** כגמלאי ותשלום הקצבה יזוכה בבנק בתאריך **30/4/2011**.

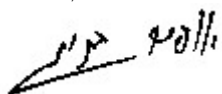
בתשלום שכרו של העובד **בחודש 3/2011** המהווה **משכורת אחרונה של העובד לפני הפרישה** יכללו מרכיבי השכר ששולמו בחודש **3/2011** כולל דרגה, ותק, והתוספות שמוכרות לפנסיה, **ורק תוספות אלו** ישולמו בתלוש הקצבה המזכה של העובד כגמלאי בחודש הבא, לאחר שיפרוש לגמלאות.

נבקש להבהיר כי מרכיבי שכר **שלא שולמו בחודש זה (3/2011) לא ישולמו** בתשלום הקצבה אלא אם כן הזכאות לאחד ממרכיבי השכר, נוצרה **חודש לפני הפרישה** וטרם הוסדרו הפרשי תשלום השכר.

משמעות הדבר היא כי עובד אשר יפרוש לגמלאות בתאריך **31.3.2011** **לא יהיה זכאי** לתשלום גמול מינהל (על פי התאריכים הקובעים לגמול זה), אלא אם כן **מועד זכאותו לתשלום גמול מינהל** (בפעימה הרלוונטית) חלה ביום **28.2.2011** או בתאריך מוקדם יותר.

אנא ידעו בנושא זה את העובדים שתאריך פרישתם לגמלאות סמוך לתאריך זכאותם לגמול **מינהל** בכל אחת מהפעילות.

בברכה,



אופיר בניהו

מנהל אגף בכיר הדרכה השכלה ורווחה

העתק:

מר אהוד פרוואר – מ"מ נציב שירות המדינה  
מר שוקי אורן – החשב הכללי, משרד האוצר  
מר יעקב ברגר – המשנה לנציב שירות המדינה  
מר יוסי כהן – המשנה לממונה על השכר והסכמי עבודה, משרד האוצר  
מר דן ג'ונה – סגן בכיר לחשב הכללי, משרד האוצר  
סמנכ"לים בכירים למינהל ולמשאבי אנוש במשרדי הממשלה וביחידות הסמך  
חשבי וגזברי משרדי הממשלה ויחידות הסמך  
חברי ההנהלה והממונים בנציבות שירות המדינה  
מנהלי משאבי אנוש במשרדי הממשלה וביחידות הסמך  
גב' רינה ברקת – סגנית מנהל אגף בכיר (הדרכה והשכלה), נציבות שירות המדינה